

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PAYDAŞLARININ ÇEVRE EĞİTİMİNE YÖNELİK FARKINDALIK DÜZEYLERİ VE GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLİĞİ
PROGRAMI
AYŞEGÜL ERSOY – 21894645
DİLAN KARATAŞ – 21895148
ŞEYMA SÖZER – 21895980
DANIŞMAN:
DR. ÖĞR. ÜYESİ BELKİS TEKMEK

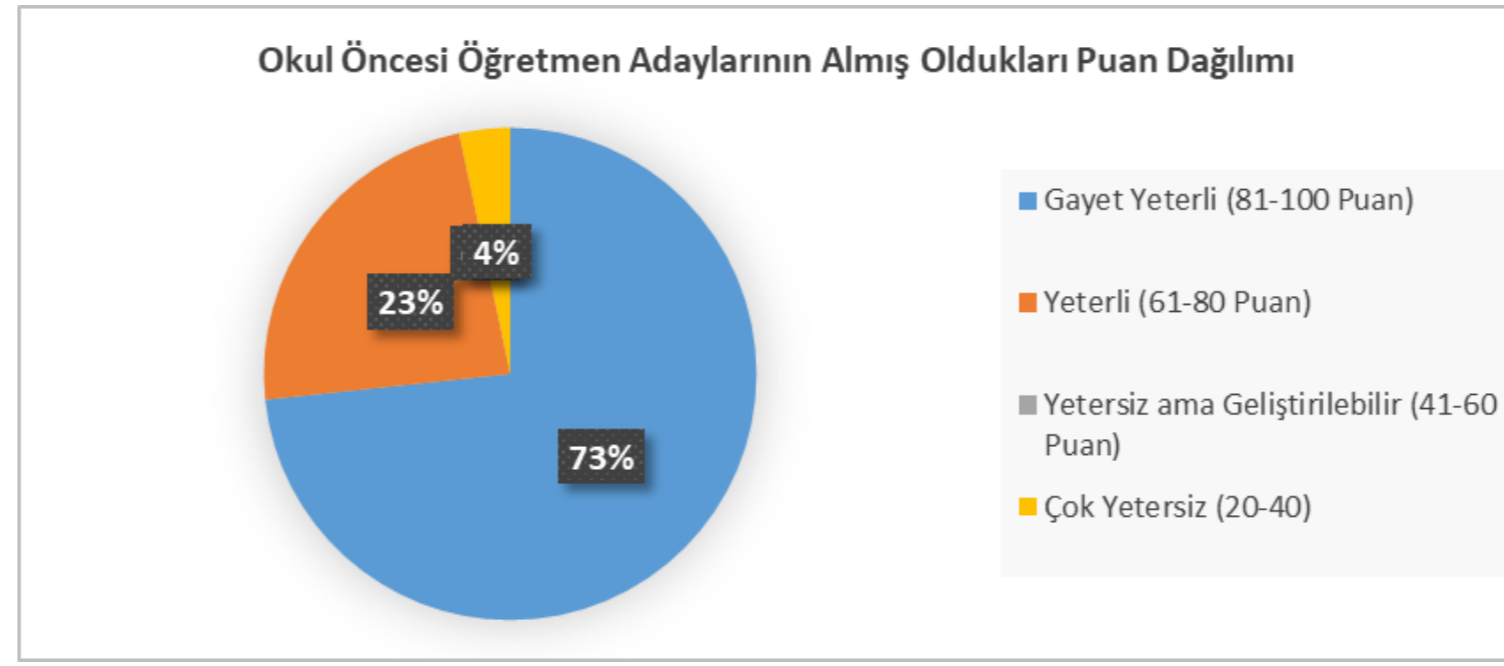
GİRİŞ

Çevre eğitimi de çocuklara erken yaşlarda kazandırılması gereken bir beceridir. Bu nedenle de Okul Öncesi öğretmenlerinin, öğretmen adaylarının ve uzmanların çevre eğitimi konusunda bilgili ve bilinçli olmalıdır. Bunun yanı sıra çevre eğitiminin kalıcılığı için aile ile işbirliği içinde yürütülmelidir. Bu araştırmanın önemi de Okul Öncesi eğitim öğretmenleri ve öğretmen adaylarının Okul Öncesi dönemde çevre eğitimi konusundaki görüşlerini belirleyerek Okul Öncesi öğretmenlerinin, öğretmen adaylarının ve uzmanların bilgi ve uygulama düzeylerini pozitif yönde geliştirmeyi sağlamaktır. Okul Öncesi öğretmenlerinin, öğretmen adaylarının ve uzmanların çevre eğitime ilişkin ne düşündüklerini, ne bildiklerini ve uyguladıkları çevre eğitimi etkinliklerinin etkililiğini araştırarak gereken çalışmaların yapılması için bir kaynak olmasını sağlamaktır.

BULGULAR

Öğretmen adayları için yapılan puanlamada genel olarak katılımcıların çevre eğitime yönelik hazırbulmuşlukları ve bilgi düzeylerinin oldukça yeterli olduğu görülmüştür. Öğretmen adayları çevre eğitimi ve çevre sorunlarının ne olduğunu genele olarak bilmekte, sonuçlarının neler getirebileceğini ve çevre sorunlarını önlemek için neler yapabilecekleri ile ilgili teorik bilgilere sahip oldukları görülmektedir. Genel Puan Dağılımı aşağıdaki grafikte belirtilmiştir.

Grafik 1: Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Çevre Eğitime Yönelik Genel Durumları

Öğretmenlerle ilgili ortaya çıkan genel sonuç ise şu şekildedir;

- Çevre eğitimi ile ilgili geleneksel bir eğitim sistemini benimsedikleri,
- Etkinliklerinde yeteri kadar yer veremedikleri
- Kendini geliştirmek isteyen öğretmenlerin hizmet içi eğitim desteği aldıkları,
- Öğretmenlerin kendi yetersizlikleri ile MEB programının yetersizliği arasında paralel bir
- bağlantı kurdukları,
- Aile katılımını çevre eğitimi konusunda da çok önemstedikleri,

Görüşleri ortaya çıkmıştır.

OKUL ÖNCESİNDE ÇEVRE EĞİTİMİNE VE ETKİNLİKLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLER:	
1. Çevre Eğitiminin Tanımına Yönelik Görüşler	Çevreyi tanımak Çevreye karşı ve çevrenin korunması için toplumu bilinçlendirmek Çevreyi korumaya yönelik uygulamalar yapılmasını sağlamak
2. Çevre Eğitiminin Amacına Yönelik Görüşler	Sürdürülebilir çevre oluşturmak Bilinçli ve duyarlı bireyler yetiştirmek Doğayı ve çevreyi koruyup güzelleştirmek Aileyi çevre eğitimine dahil etmek Çevre farkındalığı kazandırmak Doğal güzellikleri gelecek nesillere aktarabilmek
3. Çevre Eğitimi Kavramının Çağırıldığı Kavramlara Yönelik Görüşler	Aile eğitimi Geri dönüşüm Çevreyi koruma ve çevre bilinci oluşturmak Beceri kazandırmak Alan gezileri Çevreyi korumaya yönelik tutum ve davranış geliştirme
4. Okul Öncesi Eğitimde Çevre Eğitimi Etkinliklerine Yönelik Görüşler	Deney, proje, gözlem ve çalışmalar Alan gezileri Hizmet içi etkinlikler Doğayla iç içe etkinlikler Çevre eğitimi etkinliklerini diğer etkinliklerle bütünleştirilen etkinlikler
a. Etkinliklerde Kullanılan Materyallere Yönelik Görüşler	Doğada bulunan doğal materyaller Teknolojik araçlar Atık ve geri dönüştürülebilir materyaller Eğitici materyaller
b. Etkinliklerde Ulaşılmak İstlenen Kazanımlara Yönelik Görüşler	Bilinçli aile ve çocuklar yetiştirmek Çevre bilinci kazandırmak Çevreye zarar veren maddeleri bilmek ve kullanımı azaltmak MEB eğitim programında yer alan çevre eğitimi ile ilişkilendirilebilecek kazanımlara ulaşmak Duyumların geliştirilmesini sağlamak
c. Etkinliklerin Uygulanabileceği Mekanlara Yönelik Görüşler	Okul bahçesi, alan gezileri, sınıf, ev
d. Etkinliklerin Uygulanabileceği Mekanlara Yönelik Görüşler	Çevreyi ve doğayı koruma, güzelleştirme ve sevmeye Sürdürülebilir çevre oluşturabilmeye
e. Etkinliklerde Kullanılan Yöntem ve Tekniklere Yönelik Görüşler	Engajeli Yaparak yaşayarak öğrenme Çeşitli öğretim yöntem ve teknikleri Ağs ve broşürler
f. Etkinliklerde Yer Verilen Konulara Yönelik Görüşler	Geri dönüşüm Fen ve matematik etkinlikleri Bilinçli çocuk yetiştirilerek çevreyi korumasını desteklemek Çevre koruma etkinlikleri
g. Çevre Eğitimi Etkinliklerinin Yeterliliğine Yönelik Görüşler	Yetersizdir
h. Çevre Eğitimi'nde Aile Katılımına Yönelik Görüşler	Aile katılımı çok önemlidir
ÜNİVERSİTELERDE VERİLEN ÇEVRE EĞİTİMİ DERSİNE YÖNELİK GÖRÜŞLER:	
1. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çevre Eğitimi Dersi Alma Durumları	Alımdır, Almadım
2. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çevre Eğitimi Dersinin Katkılarına Yönelik Görüşler	Bir etkisi olduğunu düşünmüyorum Olumlu katkısı oldu Eğer alınsaydı çevre eğitimi konusunda daha etkili çalışmalar ve etkinlikler hazırlanabilirdi Çevre eğitimi dersi dışında da kendimizi geliştirebiliriz Çevre eğitimi dışında ailelere de eğitim verilmelidir.
3. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çevre Eğitimi'ne Benzer Alınan Dersler	Almadım Daha sonrasında hizmet içi etkinlikler yoluyla kendimi geliştirdim

Çalışmaya katılan alan uzmanları ise çalışmayı destekleyici önerilerde bulunmuşlardır. Bu öneriler kısaca şöyledir;

- Öğretmenin programda yer alan kazanım ve göstergeleri özümseyerek çevre eğitimi her alana dahil edebilmesi gerekmektedir. Çevre eğitimi uygulamalar sadece sınıfta değil her alanda uygulanmalıdır.
- Çevre eğitiminde doğal, geri dönüştürülebilir materyaller kullanılmalıdır.
- Üniversite seviyesindeki öğrenciler çevre eğitimi çalışmalarına daha aktif katılmalıdır.

Araştırmanın genel sonucundan yola çıkarak çevre eğitimi hayatın ilk yıllarından itibaren başlaması gereken bir eğitim olduğu, erken çocukluk eğitimi döneminde yapılan fen ve deney etkinlikleri gibi yüzeysel etkinliklerle kalmaması gerektiği bilinç oluşturmada aile ve okulun işbirliğinin önemli olduğu görüşleri ortaya çıkmıştır. Erken yaşta oluşturulamayan çevre bilinci yetişkinlik yaşantısında da geliştirilmesi zor bir beceri haline gelmektedir. Kavramsal olarak bilinmekte ancak uygulama aşamasında zorluklar yaşanmaktadır.

SONUÇ

Bu araştırmanın sonucunda ortaya çıkan bulgular ise şu şekildedir öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının çevre eğitimi konusunda bilgilerinin yeterli düzeyde olup olmadığı, geliştirilebilir düzeyde olduğu ve uzman görüşü boyutunda lisans eğitiminde eksikliklerin olduğu, programla ilgili iyileştirme çalışmalarının yapılması gerektiği bulguları ortaya çıkmıştır.

KAYNAK

- Özkan, B. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin çevre eğitime yönelik görüşlerinin incelenmesi. Akademik Bakış Dergisi, (62). 80-87.
- Şahin, H. ve Doğu, S. (2018). Okul öncesi öğretmen adaylarının çevre sorunlarına ilişkin tutum ve davranışlarının incelenmesi. İlköğretim Online, 17(3). 1402-1416.
- Torquati J., Cutler K., Gilkerson D. & Sarver S. (2013). Early Childhood Educators' Perceptions of Nature, Science, and Environmental Education. Early Education & Development, 24(5), 721-743.

YÖNTEM

Araştırmada nitel ve nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılmıştır.

- Uzmanlar için nitel araştırma yöntemlerinden olan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği;
- Öğretmenler için nitel araştırma yöntemlerinden görüşme formu,
- Öğretmen adayları için ise nicel araştırma yöntemlerinden 5'li likert tipi ölçek kullanılmıştır.

Örneklem grubu olarak;

- Başkent Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği Uzmanlarından 3 kişi
- Başkent Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği programında öğrenim gören öğretmen adaylarından 30 kişi,
- Ankara ilinde bulunan çeşitli kurumlarda görev yapan Okul Öncesi Öğretmenlerinden 10 kişi olmak üzere toplamda 43 kişiden oluşan bir örneklem grubu seçilmiştir.

Veriler içerik analizi tekniğiyle analiz edilecektir.

Tablo 1: Okul Öncesi Öğretmen Adayları Ölçeği

A. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Çevre Eğitimi Konusundaki Hazır Bulunusluk Ölçeği:		KESİNLİKLE KATILYORUM	KATILYORUM	KARARSIZIM	KATILYORUM	KESİNLİKLE KATILYORUM
Aşağıda yer alan ifadelere ne derece katıldığınızı "Kesinlikle katılmıyorum", "Kısmen katılmıyorum", "Kararsızım", "Kısmen katılıyorum", "Kesinlikle katılıyorum" seçeneklerinden birini işaretleyiniz.						
1.	Okul öncesi öğretmen ve öğretmen adaylarının çevre eğitimi ile ilgili yeterlilik düzeylerinin çocukların farkındalık düzeyini etkilediğini düşünüyorum.					
2.	Geri dönüşüm hakkında bilgi sahibiyim.					
3.	Geri dönüşüm uygulamalarıyla ilgili neler yapılması gerektiğini biliyorum.					
4.	Küresel ısınma hakkında bilgi sahibiyim.					
5.	Küresel ısınmanın engellenmesi için ne gibi önlemler alınacağını biliyorum.					
6.	Toprak erozyonunun ne olduğunu biliyorum.					
7.	Toprak erozyonunun sonucunda neler olabileceğini biliyorum.					
8.	Toprak erozyonunu önlemek için neler yapılması gerektiğini farkındayım.					
9.	Doğal Afetlerin neler olduğunu biliyorum.					
10.	Olası bir doğal afet sonucunda neler yapılması gerektiğini biliyorum.					
11.	Doğal Afetlerin ortaya çıkmasını engellemek için neler yapılması gerektiğini biliyorum.					
12.	Çevre kirliliği hakkında bilgi sahibiyim.					
13.	Çevre kirliliğini önleme geçmek için neler yapılması gerektiğini biliyorum.					
14.	İklim değişikliğinin tanımını biliyorum.					
15.	İklim değişikliğine neler sebep olabileceğini biliyorum.					
16.	Enerji kaynaklarının neler olduğunu biliyorum.					
17.	Gereksiz enerji tüketiminin olası sonuçları hakkında bilgi sahibiyim.					
18.	Suyun önemini farkındayım.					
19.	Gereksiz su tüketiminin olası sonuçları hakkında bilgi sahibiyim.					
20.	Çevre eğitimi ile ilgili etkinlik planlayıp, uygulayabilirim.					